

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0031 Oslo

Vår fil: 402
Vårt Arkiv: B17-AA010
Saksbehandler: Arnfinn Aarnes

Oslo 17. november 2017

Forslag til forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

FFO viser til overnevnte høringsnotat, og vil her gi noen merknader til forslagene i notatet.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er særdeles viktig for å forebygge sykdom og skade, fremme psykisk og fysisk helse og fremme gode sosiale og miljømessige forhold. FFO mener at helsestasjon og skolehelsetjenesten er et nødvendig lavterskeltilbud som burde forsterkes ytterligere.

FFO er kjent med at regjeringen har bevilget mye penger til helsestasjon og skolehelsetjenesten de siste årene, men vi har dessverre ikke sett en utvikling av disse tjenestene som tangerer de bevilgningene som er gitt til dette formålet. Det oppfattes imidlertid positivt at regjeringen med en ny forskrift ønsker å tydeliggjøre innholdet i tjenesten. Selv om forskriften i hovedsak er videreføring av gjeldende rett, stilles det tydeligere krav til kommunene. Det mener vi er et riktig grep.

4.2 Utfordringer

FFO registrerer at tilsyn med helsestasjoner og skolehelsetjenesten viser at tjenesten i varierende grad klarer å ivareta alle tjenestens oppgaver i henhold til lov og forskrift. Det er også avdekket mangelfull rapportering av avvik, og at ledelse og internkontroll overlates til tjenesten. FFO mener dette viser at behovet for økt prioritering og tydeligere styring og ledelse er viktig for å sikre tjenesten tilstrekkelig kapasitet, samt at avviksmeldinger rapporteres og internkontroll gjennomføres av kommunens ledelse.

4.3.1 Om formål

Departementet foreslår å ta inn «bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller» og «bidra til å forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt». FFO er enig i departementets forslag om at dette er områder som skal innlemmes i forskriften.

Å arbeide for utjevne sosiale helseforskjeller

FFO mener at sosiale helseforskjeller må bekjempes så langt det lar seg gjøre. Forskning viser at folk som bor i indre øst i Oslo i gjennomsnitt lever syv år kortere enn folk i vestlige bydeler. Dette har selvsagt flere årsaker, som blant annet usunne levevaner. Dette berører også barn som vokser opp i disse miljøene. Det er derfor viktig at helsestasjoner og skolehelsetjenesten bidrar til å redusere konsekvensene av de sosiale forskjellene i helse. Vi mener at tjenesten må ha særlig oppmerksomhet mot barn og unge som står i fare for å utvikle helseproblemer. Det er gledelig at regjeringen tydeliggjør dette i forskriftens formål.

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep er et betydelig samfunnsproblem, og kan ha store konsekvenser for den som blir rammet av det. FFO mener at helsestasjoner og skolehelsetjenesten må ha særskilt oppmerksomhet og bevissthet mot grupper som er sårbare for overgrep, som barn og unge med funksjonsnedsettelse. FFO mener det er riktig at dette tas inn og tydeliggjøres i den nye forskriften.

4.4.1.2 Kompetanse

Fra 1. januar 2018 skal kommunene ha lovpålagt plikt til å knytte til seg nærmere definert kompetanse. Prop.71 L (2016-2017)

«For å oppfylle ansvaret etter §3-1 skal kommunene ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesøster».

Dette er definert i loven som kjernekompetanse som kommunene forventes å ha. Departementet mener at denne reguleringen gjør at det ikke er behov for å regulere kompetansekrav i helsestasjon og skolehelsetjenesten særskilt i forskriften, fordi kompetansekravet allerede er lovregulert i kommunehelsetjenesten.

FFO er enig med departementet i at det ikke er behov for å stille absolutte krav til hvilke kompetanse helsestasjon og skolehelsetjenesten må ha, siden tilknytning av kjernekompetanse vil framgå i lov. Vi vil imidlertid understreke at det er viktig å kunne tilknytte seg psykolog og sosionom ved behov. For øvrig støtter FFO forslaget om å forskriftsfeste at tjenesten skal være tverrfaglig.

4.4.1.4 Om ledelse av virksomheten

FFO påpekte i innledningen til dette høringsnotatet behov for god ledelse i den kommunale helsetjenesten. Vi er derfor fornøyd med at departementet understreker behovet for å tydeliggjøre betydningen av ledelse i helsestasjons- og skolehelsetjenesten på virksomhetsnivå. Forslaget om å ta inn en bestemmelse i ny forskrift lyder; «Det skal pekes ut leder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten». FFO støtter en slik presisering i ny forskrift.

4.4.1.5 Om brukerbetaling

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud til alle i førskolealder og skolealder. Dette har vært gratis og må også fortsatt være uten brukerbetaling. FFO mener at de som trenger disse tjenestene mest, ofte er grupper som kanskje ikke vil ha benyttet tjenestene dersom de måtte betale for det.

FFO mener at skolehelsetjenesten har en svært viktig funksjon som den øvrige helsetjenesten ikke kan tilby på samme måte; den skal fremme sosial likhet i helse. Det at for eksempel skolehelsetjenesten er på skolen, og ikke et annet sted, gjør at elevene benytter seg av tilbudet. FFO er derfor svært fornøyd med at det ikke foreslås noen brukerbetaling for disse tjenestene.

4.5.2 Om krav til innhold i helsetjenesten i skoler

Det foreslås i hovedsak å videreføre innholdet i skolehelsetjenesten, med unntak av forslag til ny § 7 om å avdekke vold og overgrep. Der tas også rehabilitering inn i forbindelse med oppfølging av barn og ungdom med spesielle behov, og FFO støtter at dette tas inn i den nye forskriften.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

John Berg Jensen
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær